

# Langzaam plukt ze haar veren

## INCENCE

### BUHLEBEZWE SIWANI

Waar No Man's Art Gallery,

Bos en Lommerweg 88-90

Te zien t/m 20/1

No Man's Art Gallery (NMAG) organiseert overal pop-up tentoonstellingen, van Kaapstad tot Teheran. De galerie had echter een behoefte aan een vaste basis en vond die dit najaar aan de Bos en Lommerweg.

Hier experimenteert NMAG met een nieuw model: het pand is tentoonstellingsruimte en bar-restaurant ineen. Dat heeft voor- en nadelen, waarbij de balans nog niet precies is gevonden.

Positief: door de bar is de drempel lager om eens een kunstgalerie te bezoeken en wordt een breder publiek bereikt. En er is niks mis mee om onder het genot van een huisgemaakte limonade te kunnen flexwerken te midden van kunst.

Negatief: het kijkt toch minder rustig als je Q-Tip op de achtergrond hoort rappen. En vervelender: zo rond lunchtijd is het daglicht te fel voor een videoprojectie.

### Symbolische daad

Die treffende video *Ngenzelephantsi* van Buhlebezwe Siwani toont de kunstenaar bedekt met kippenveren. Langzaam plukt ze die van zichzelf af; van haar gezicht, haar armen, haar borsten en uit d'r haar. Terwijl de stapel veren rondom haar blote voeten steeds hoger wordt, komt haar huid steeds bloter te liggen.



FOTO CHUN-HAN CHIANG

De aandacht waarmee Siwani zich ontdoet van de veren geeft gewicht aan de handeling. Is het een ritueel? Als je weet dat Siwani een sangoma (Zuid-Afrikaans genezer) is, kun je hier een spirituele genezing in zien. Dat een jonge vrouw witte veren verwijdert van haar zwarte huid is natuurlijk ook eenvoudig leesbaar als symbolische daad.

Het reinigingsthema zet zich voort in de werken die met zeep zijn gemaakt. Die zullen ongetwijfeld fris ruiken, maar op de mezzanine legt de zeepgeur het af tegen de geuren uit de keuken.

### Publiek gewassen

Groene zeep is essentieel in de rurale gebieden van Zuid-Afrika, het wordt overal voor gebruikt. Siwani heeft er slechte herinneringen aan, want als jong meisje werd zij er in haar groot-

moeders huis mee gewassen in het bijzijn van anderen. Ze kan zich niet herinneren dat jongens ook zo'n vernederende reiniging moesten ondergaan.

Siwani maakt nu kunst met die zeep, onder meer groene abstracte tekeningen, waar ze met bruine verf strepen aan toevoegt die ze 'een beetje fallisch' noemt.

Achter zo'n tekening is een korte video te zien van een vrouw die zich wast bij een tobbe. Op het eerste gezicht oogt het niet schokkend, want het thema van de baders komt veelvuldig voor in (westerse) kunst – maar het zijn wel bijna altijd vrouwen. Dat geeft te denken: waarom worden reinigingsrituelen bijna altijd aan vrouwen gekoppeld?

Siwani's zeepresten laten zich niet zomaar wegspoelen en liggen als dikke korsten in emailen borden.

**Sophia Zürcher**